

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет романо-германської філології
Кафедра французької філології

Силабус навчальної дисципліни
**ФУНКЦІОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧНІ
ОСОБЛИВОСТІ МОДАЛЬНИХ ДІЄСЛІВ
ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ**

Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський)
Галузь знань:	03 Гуманітарні науки
Спеціальність:	035 Філологія
Спеціалізація:	035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька
Освітньо-професійна програма:	Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька
Семестр, рік навчання:	6, 3
Статус дисципліни	Вибіркова
Обсяг:	3 кредити ЄКТС, 90 годин, з яких: лекції – 20 годин, практичні заняття – 16 годин, самостійна робота – 54 години
Мова викладання:	Французька, українська
День, час, місце:	Відповідно до розкладу
Викладачі:	Тетяна Володимирівна ТЕЛЕЦЬКА, к. філол. н., доцент кафедри французької філології
Контактна інформація:	teletskaya@gmail.com
Робоче місце:	бульвар Французький, 24/26, кафедра французької філології (ауд. 125)
Консультації:	За затвердженим графіком (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/rgf/french/Info_vish_osvita/grafik_konsult_vikladachiv_franc_filo.pdf)
Передреквізити:	«Основна іноземна мова (французька)»
Постреквізити:	«Основна іноземна мова (французька)»
Мета навчальної дисципліни:	Вивчення функціонально-семантичних особливостей модальних дієслів французької мови як ядерних елементів у структурі категорії об'єктивної модальності, представлені мікрополями об'єктивної можливості та необхідності, а також суб'єктивної модальності, до складу якої входять мікрополя ймовірності та істинності.

Завдання навчальної дисципліни:	<ul style="list-style-type: none"> - з'ясувати сутність категорії модальності як мовної універсалії; - схарактеризувати засоби вираження об'єктивної та суб'єктивної модальності у французькій мові; - проаналізувати семантичне членування об'єктивної модальності та суб'єктивної модальності; - визначити модальні дієслова як засіб вираження об'єктивної можливості та об'єктивної необхідності, ймовірності та істинності; - виявити зони перетину зазначених мікрополів у межах функціонально-семантичного поля модальності; - довести співвіднесеність категорій модальності та темпоральності у французькій мові.
Очікувані результати навчання:	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність категорії модальності; - основні відомості про засоби вираження об'єктивної та суб'єктивної модальності у французькій мові; - модальні дієслова як засіб вираження об'єктивної та суб'єктивної модальності у французькій мові; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати первинні та вторинні функції модальних дієслів французької мови; - характеризувати мовленнєві акти в межах об'єктивної та суб'єктивної модальності у французькій мові; - виявляти зони перетину досліджуваних мікрополів у межах функціонально-семантичного поля модальності.
Зміст навчальної дисципліни:	<p>Змістовий модуль 1. Модальні дієслова у складі функціонально-семантичного поля об'єктивної модальності</p> <p>Тема 1. Загальна характеристика ФСП об'єктивної модальності. Функціонально-семантична модель опису мови. Поняття функціонально-семантичного поля. Домінанта функціонально-семантичного поля. Периферія функціонально-семантичного поля. Недискретні засоби вираження модальності.</p> <p>Тема 2. Модальні дієслова як засіб вираження об'єктивної можливості. Засоби вираження об'єктивної можливості. Основні функції модальних дієслів <i>pouvoir, savoir</i>. Вторинні функції модальних дієслів <i>pouvoir, savoir</i>. Комунікативний аспект категорії модальності. Комунікативний аспект категорії об'єктивної можливості. Мовленнєві акти дозволу, прохання, поради, пропозиції.</p> <p>Тема 3. Модальні дієслова як засіб вираження об'єктивної необхідності. Основні функції модальних дієслів <i>falloir, devoir</i>. Вторинні функції модальних дієслів <i>falloir, devoir</i>. Комунікативний аспект категорії об'єктивної необхідності.</p>

	<p>Мовленнєві акти в межах зовнішньої деонтичної необхідності: порада, пропозиція, прохання.</p> <p>Змістовий модуль 2. Модальні дієслова у складі функціонально-семантичного поля суб'єктивної модальності</p> <p>Тема 4. Загальна характеристика ФСП суб'єктивної модальності.</p> <p>Тема 5. Модальні дієслова як засіб вираження суб'єктивної можливості.</p> <p>Тема 6. Модальні дієслова як засіб вираження суб'єктивної необхідності.</p>
<p>Методи навчання:</p>	<p>Словесні: лекції, пояснення понять, термінів; коментування, роз'яснення змісту і способу виконання завдань; опис фактів і граматичних явищ.</p> <p>Наочні: ілюстрування навчального матеріалу.</p> <p>Практичні: виконання вправ, самостійні завдання.</p>
<p>Рекомендована література:</p>	<p style="text-align: center;">Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Войналович Л. П. Модальність як багатоаспектна лінгвістична категорія // Наукові записки НДУ ім. М.Гоголя. Серія: Філологічні науки. Кн. 3. 2013. С. 28–32. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzfn_2013_3_6 2. Єрмоленко І. Засоби вираження суб'єктивної модальності у детективному тексті Даніеля Пеннака. <i>Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Актуальні питання гуманітарних наук.</i> 2019. Вип. 26. Том 1. С. 83-87. URL: https://doi.org/10.24919/2308-4863.1/26.195811 3. Красненко О. Модальні засоби вираження припустимості, можливості, необхідності та сумніву (на матеріалі французьких текстів із міжнародних відносин). <i>Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Дискурсознавство. Текстологія. Літературознавство.</i> 2013. Вип. 19. С. 175-180. 4. Умрихіна Л. В. Категорія модальності в контексті лінгвістичних досліджень. <i>Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету.</i> Серія : Філологія. Вип. 21(1). 2016. С. 72-76. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_filol_2016_21%281%29_21 5. Veters C. Modalité et évidentialité dans pouvoir et devoir : typologie et discussions. <i>Langue française.</i> 2012/1. n°173. P. 31-47. URL: https://www.cairn.info/revue-langue-francaise-2012-1-page-31.htm <p style="text-align: center;">Додаткова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бернацька С. М. Модальне значення можливості/необхідності в сучасній українській мові: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 «Українська мова». Київ, 2011. 23 с. 2. Марінашвілі М. Д. Мовні засоби творення іронічної модальності у книзі Олів'є Маньї “Dessine-moi un Parisien”.

	<p><i>Мова: науково-теоретичний часопис з мовознавства. 2019. Вип. 32. С. 9 -15</i></p> <p>3. Марінашвілі М. Д. Синтаксичні засоби реалізації суб'єктивної модальності у книзі Олів'є Маньї "Dessine-moi un Parisien" <i>Науковий журнал Львівського державного університету безпеки життєдіяльності «Львівський філологічний часопис»</i>. 2019. № 6. С. 148-152</p> <p style="text-align: center;">15. Електронні інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського http://www.nbuv.gov.ua/ 2. Наукової бібліотеки ОНУ імені І.І. Мечникова http://lib.onu.edu.ua/ 3. Франкофонна цифрова бібліотека «Culturethèque» https://www.culturetheque.com/UKR/
<p>Оцінювання:</p>	<p>Поточний контроль: усне опитування, перевірка завдань, що виносяться на самостійне опрацювання.</p> <p>Підсумковий контроль: залік.</p> <p>У ході поточного контролю здобувач вищої освіти може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це середнє арифметичне суми балів за поточний контроль. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожну тему 60 і більше балів.</p> <p>Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікове завдання (див. Перелік питань для поточного контролю) і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.</p>
<p>ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»): <i>Відвідування занять</i> <i>Регуляція пропусків</i></p> <p><i>Дедлайни та перескладання</i></p>	<p>Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій.</p> <p>Порядок та умови навчання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І.Мечникова» (poloz-org-osvit-process_2022.pdf).</p> <p>Слід дотримуватися запропонованих у розкладі термінів складання сесії; перескладання відбувається відповідно до «Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ і І.І. Мечникова» (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf)</p>

<i>Політика академічної доброчесності</i>	Регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (polozhennya-antiplagiat-2021.pdf (onu.edu.ua))
<i>Використання комп'ютерів/телефонів на занятті</i>	Під час занять не дозволяється користуватися мобільними телефонами, які попередньо мають бути переведені у беззвучний режим. Електронні пристрої використовуються лише за умов наявності відповідної вимоги в навчальному завданні.
<i>Комунікація</i>	Всі робочі оголошення або надсилаються через старосту академгрупи на електронну пошту, або через чат академгрупи у Viber/Telegram, або розміщуються в Google Class. Студенти мають регулярно перевіряти повідомлення і вчасно на них реагувати.